

Alþingi
Erindi nr. P 135/1714
komudagur 10.3.2008

Nefndasvið Alþingis
Selma Hafliðadóttir, nefndarritari.
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 6. mars 2008.

Umsögn Momentum greiðsluþjónustu ehf. um frumvarp til innheimtulaga, 135. löggjafarþing 2007–2008, þskj. 506 - 324. mál.

Frumvarp til innheimtulaga hefur lengi verið á döfnni og er að mörgu leyti gott fyrir starfsemina að fá lögfest ýmiss meginatriði og skilyrði til slíkrar starfsemi. Meginmarkmið laganna eru skv. athugasemdum þess tvíþætt, annars vegar að setja ákveðnar meginreglur um innheimtu til hagsbóta fyrir neytendur og hins vegar að draga úr kostnaði skuldara vegna innheimtuaðgerða á frumstigi. Þrátt fyrir þessi göfugu markmið þá er frumvarpið, eins og það liggur fyrir, óljóst um mörg atriði, s.s. um gildissvið sitt, sem getur valdið því að þau missi marks.

Undirritaður var til ráðgjafar við laganefnd Lögmannafélags Íslands við umsögn þeirra við frumvarp þetta og er vísað til þeirrar umsagnar og tekið undir þær athugasemdir sem þar eru nefndar um frumvarpið, bæði almennt og um einstakar greinar þess. Þau atriði sem hér eru nefndir eru því til áréttingar þeirri umsögn og til aukinnar áherslu á mikilvægi þess að taka af tvímæli um þau helstu atriði sem frumvarpið er ekki næganlega afdráttarlaust um.

1. gr. Gildissviðið.

Í fyrsta kafla laganna er fjallað um gildissviðið og sérstaklega tekið þar fram að lögin eigi ekki að gilda um innheimtuaðgerðir á grundvelli réttarfarslaga. Þessi meginregla er mikilvæg og gefur þá sterku vísbendingu að lögin eigi ekki að gilda um innheimtustarfsemi lögmannna en síðari greinar og athugasemdir með þeim gefa ekki jafnskýrar vísbendingar um það og virðist sem lögin skarist að einhverju leyti við starfsemi lögmannna með innheimtur.

Sérstaklega er kveðið á um það í athugasemdum um 1. gr. að lögin eigi að taka til innheimtustarfsemi lögmannna þegar lögmaður sendir innheimtubríf án þess að innheimtuviðvörðun hafi verið send, þ.e. að innheimtubríf lögmannsins skuli þá skoðast sem innheimtuviðvörðun skv. 7. gr. Þetta er í raun sjálfsagt en ef litið er til annarra orða athugasemdana þá má greina að verið sé að ætlast til að innheimtubrifi lögmanns, sem tíðkanlegt er að senda með hóflegum kostnaði, verði sleppt og í raun verið að hvetja til þess að farið sé beint í réttarfarsaðgerðir. Þetta samræmist ekki tilgangi laganna heldur mun frekar auka byrði skuldaranna og hraða innheimtuferlum sem jafnframt myndi auka til muna álag á dómstólum og réttarkerfinu almennt.

Í samræmi við það jákvæða meginmarkmið frumvarpsins, sem kemur fram í almennum athugasemdum þess, að verið sé að draga úr kostnaði á frumstigi innheimtu og tryggja rétt skuldara að greiða kröfu með lágmarkskostnaði í upphafi, þá samræmist framangreint ekki því markmiði. Eðlilegt er, ef kröfuhafi hefur ekki sinnt skyldu skv. 7. gr., þá falli innheimtubríf lögmanns undir gjaldskrána, en undirritaður telur að taka verði sérstaklega fram að ef því skilyrði hafi verið uppfyllt þá gildi lögin ekki um innheimtuaðgerðir lögmanns, hvort sem um er

að ræða réttarfarsaðgerðir eða aðrar aðgerðir s.s. innheimtubréf lögmans, sem er til þess fallið að freista þess að fá fram lúkningu á málið áður en til harðari og kostnaðarsamari aðgerða er gripið.

Einnig eru sérstök efnistöð í umfjöllun um 1. gr. í athugasemdunum þar sem fjallað er um dæmigerðan kostnað vegna réttarfarsaðgerða sem falla utan laganna. Þar er tekið dæmi um útgáfu stefnu, birtingu greiðsluáskorunar án tilvísunar til almenns innheimtu/málskostnaðar af málum sem hefur verið tíðkanlegur skv. gjaldskrá hvers og eins lögmans, sem taka þarf af allan vafa um að gildi áfram.

7. gr. Innheimtuviðvörðun.

Meginatriði frumvarpsins er ákvæði 7. gr. um skyldubundna innheimtuviðvörðun eftir gjalddaga kröfu. Í athugasemdum um þessa grein frumvarpsins er sérstaklega kveðið á um að lágmarkskostnaður skv. lögnum miðist við greiðslu innan frests skv. þessari skylduviðvörðun. Það er mat undirritaðs að það sé nauðsynlegt að þessi takmörkun komi skýrt fram í sjálfum lagatextanum til að taka af tvímæli um að síðari innheimtubréf í formi áminninga, ítrekanna, innheimtubréfa lögmanna osfrv. lúti ekki þeim takmörkunum heldur eigi lágmarkskostnaðarákvæðið aðeins við um þessa sérstöku skyldubundnu viðvörðun.

Nauðsynlegt er að það komi skýrar fram í lögnum sjálfum að gjaldskráin og þessi hámarkskostnaður eigi aðeins við um þessa skylduviðvörðun, aðrar aðvaranir og innheimtubréf geti verið kostnaðarsamari fyrir skuldarana hafi hann ekki sinnt innheimtuviðvörðuninni, enda er náð fram þeim markmiðum að bæði er skuldara gefinn kostur á greiðslu með lágum kostnaði en jafnframt er hvatning til hans að greiða sem fyrst þar sem álögur hækki eftir því sem á líði á innheimtuferilinn.

12. gr. Hámarksfjárhæð innheimtukostnaðar.

Þessari grein verður einfaldlega að mótmæla. Með tilvísun í óljóst orðalag hennar og með vísan til þess að verið er að fella niður 3. mgr. 24. gr. laga um lögmenn með lögnum, þá mætti skilja greinina svo að verið sé að veita ráðherra heimild til að setja reglugerð um innheimtukostnað almennt, þ.m.t. lögmenn vegna löginnheimtu, en ekki einungis um hámarkskostnað skv. 7. gr. frumvarpsins eins og undirritaður telur að sé eini tilgangur löggjafans með ákvæði þessu í samræmi við markmið laganna.

Í athugasemdum um þessa grein er vísað til þess að nauðsynlegt sé að setja reglur um hámark þóknunar svo komist sé hjá því að kröfur séu "*strax sendar í óeðlilega dýra innheimtu*" á kostnað skuldara. Þetta er í samræmi við meginmarkmið laganna og markmið 7. greinarinnar um innheimtuviðvörðun og því þarf að taka afdráttarlaust fram í lögnum að þessi heimild til handa ráðherra lúti aðeins að gjaldskrá fyrir innheimtuviðvörðunina skv. 7. gr. en ekki til annarra innheimtuþátta enda hlýtur það að vera meginmarkmiðið með greininni.

Ef þessi, að því er virðist, galopna heimild ráðherra til gjaldskrárákvarðanna fer óbreytt í gegnum þingið, þá er með henni gengið þvert gegn þeim meginreglum sem gilt hafa á þessum sviðum og mun hafa neikvæð áhrif á samkeppni á þessu sviði og gæti orðið mjög takmarkandi fyrir þessa atvinnustarfsemi.

Virðingarfyllst,
f.h. Momentum greiðsluþjónustu ehf.

Davíð B. Guðlason hdl.